

HOPEN FISK AS
Hopsveien 42
8310 KABELVÅG

Saksbehandler:
Espen Olaf Henriksen

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Hopen fisk AS Kontrollnummer: 2022.009.I.SFNO

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Ernst Iseli

Fra Statsforvalteren i Nordland:
Espen Olaf Henriksen

Andre deltagere fra virksomheten:
Vigdis Johnsrud
Hans Arne Gullholm

Andre deltagere fra Statsforvalteren i Nordland:
Linda Mikkelsen

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Hopen fisk AS den 23.2.2022. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Statsforvalteren i Nordland registrerte fem avvik og ga ingen anmerkninger under inspeksjonen.

Avvik:

- Anleggets utslippspunkt for prosessavløpsvann ligger mindre enn 10 meter under vannoverflaten.
- Virksomheten har ikke målt vannmengde eller fettinnhold i prosessavløpsvannet og mangler måleprogram for kontrollmåling av utslipp til vann.
- Virksomheten har ikke overholdt årlig innleveringsplikt for farlig avfall. Det farlige avfallet er heller ikke tilstrekkelig forsvarlig lagret.
- Virksomhetens internkontrollsystem har ikke nødvendige risikovurderinger og rutinebeskrivelser innenfor området ytre miljø.
- Virksomhetens tanklagring av eddik- og maursyre oppfyller ikke krav til oppsamlingsarrangement, miljørisikoanalyse og dokumentasjon.

Anmerkning:

- Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

1. mars 2022	Espen Olaf Henriksen	Tilde Nygård
dato	kontrollør	seksjonsleder
	Statsforvalteren i Nordland	

Kopi av rapporten sendes til:

- Vågan kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: HOPEN FISK AS	
Organisasjonsnr.: 975792455	Eies av: 992854456
Bransjenr. (NACE-kode): 10.202 - Frysing av fisk, fiskefileter, skalldyr og bløtdyr	

Kontrollert enhet

Navn: Hopen fisk AS	Anleggsnr.: 1865.0019.01
Kommune: Vågan	Fylke: Nordland
Anleggsaktivitet: Fiskeforedling	
Tillatelse gitt:	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen er en del av Statsforvalterens risikobaserte industritilsyn for i år.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Utslipp til vann
- Prosess og renseutstyr
- Avfall

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Hopen fisk AS plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Statsforvalteren skal kunne avslutte saken, må Hopen fisk AS innen 1 juni 2022 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (sfnopost@statsforvalteren.no) til Statsforvalteren i Nordland.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 10. februar 2022. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Statsforvalteren i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften § 39-7.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Hopen fisk AS bli ilagt et gebyr på kr 14 000,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften § 39-7. Dette tilsvarer gebyrsats 4 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser for øvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Nordland. Statsforvalteren vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Statsforvalteren i Nordland (jf. offentleglova) og på våre nettsider.

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Anleggets utslippspunkt for prosessavløpsvann ligger mindre enn 10 meter under vannoverflaten.

Avvik fra:

Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 26 - Forurensning fra fiskeforedlingsbedrifter - § 26-4.

Kommentarer:

Med prosessavløpsvann menes spylevann, rengjøringsvann, transportvann, blodvann, slaktevann eller vann som har vært i direkte kontakt med råstoff, produkt eller avfall, eller som er tilført forurensende komponenter fra andre kilder. Forurensningsforskriftens krav til rensing og utslipp av prosessavløpsvann avhenger av om anlegget er stort (råstoff-forbruk \geq 1000 tonn/år) eller lite.

Hopen fisk AS bruker rundt 4 000 tonn råstoff per år og må derfor regnes som et stort anlegg. Anlegget slipper ut rensert prosessavløpsvann fra en utslippsledning med utslippspunkt på ca. 5 meters dyp, rett utenfor anlegget. Utslippspunktet oppfyller dermed ikke kravet i forurensningsforskriften § 26-4 om at store anlegg skal ha utslippspunkt som ligger minimum 10 meter under havoverflaten ved laveste vannstand.

Første ledd i samme paragraf (§ 26-4) krever at utslippsledningen enten skal gå til offentlig avløpsnett eller legges til sjø med god vannutskiftning. Ut fra den innelukkede beliggenheten til Hopen fisk AS er det fare for at kravet om god vannutskiftning på utslippspunktet heller ikke er oppfylt.

I inspeksjonsmøtet fikk vi opplyst at bedriften har søknad om plassering av ny ledning for vanninntak inne til behandling hos Vågan kommune. Når den nye inntaksledningen blir tatt i bruk, skal den gamle ledningen tas i bruk som utslippsledning og lede prosessavløpsvannet ut i vannforekomsten *Vestfjorden-indre*. Slik det ble beskrevet i inspeksjonsmøtet vil det nye utslippspunktet oppfylle kravene til dybde og god vannutskiftning. Vi vil registrere avviket som lukket når vi får oversendt kart eller koordinater som viser plassering av det nye utslippspunktet og dokumentasjon som viser at tiltaket er avklart med kommunen.

Avvik 2

Virksomheten har ikke målt vannmengde eller fettinnhold i prosessavløpsvannet og mangler måleprogram for kontrollmåling av utslipp til vann.

Avvik fra:

Forurensningsforskriften § 26-5.

Kommentarer:

Hopen fisk AS tar imot feit fisk, spesielt sild. Forurensningsforskriften § 26-3 sier at store anlegg som bruker råstoff med over 7 % fett skal ha fettavskiller. Videre sier § 26-5 a) at virksomheter med krav om fettavskiller skal måle vannmengde og fettinnhold i prosessavløpsvannet. Samme paragraf (bokstav b, andre ledd) krever også at virksomheten skal iverksette et måleprogram for kontrollmåling av utslipp til vann.

Hopen fisk AS er en virksomhet som må ha fettavskiller, men dere har ikke iverksatt noe måleprogram for kontrollmåling av utslipp til vann.

Avvik 3

Virksomheten har ikke overholdt årlig innleveringsplikt for farlig avfall. Det farlige avfallet er heller ikke tilstrekkelig forsvarlig lagret.

Avvik fra:

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kapittel 11 - Farlig avfall - §§ 11-5 og 11-8.

Kommentarer:

Avfallsforskriften § 11-5 stiller krav om forsvarlig oppbevaring og håndtering av farlig avfall. Farlig avfall skal ikke blandes sammen med annet avfall, og de som håndterer farlig avfall skal «treffe nødvendige tiltak for å unngå fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr». Miljødirektoratet har i faktaarket «Håndtering av farlig avfall» (M-284, 2014) konkretisert «forsvarlig oppbevaring» slik: *Avfallet skal oppbevares på et område som ikke er tilgjengelig for allmennheten og det skal merkes, emballeres og lagres slik at det ikke kan medføre forurensning til omgivelsene.*

Dere oppbevarer farlig avfall i en lukket konteiner som er sikret mot lekkasje. Det er i utgangspunktet en god løsning, men mengden spillolje (over 900 liter) i IBC-beholderen i konteineren ser ut til å overstige det som kan samles opp i bunnen av konteineren ved lekkasje fra IBC-beholderen (se figur 1). I kravet til forsvarlig oppbevaring inngår også kravet om merking, altså at lagersted og/eller beholdere skal være merket for hver type farlig avfall, helst med EAL-kode¹. Vi kunne ikke se at noe av det farlige avfallet var merket. Hvis dere hadde hatt en mindre beholder for spillolje eller en større konteiner, ville det blitt bedre plass til å merke opp plasseringer eller beholdere for de aktuelle typene farlige avfall.

Figur 1. Lagring av spillolje og annet farlig avfall (foto: Statsforvalteren i Nordland).

Alle virksomheter som produserer mer enn 1 kg farlig avfall per år, må levere inn det lagrede farlige avfallet minst en gang per år (se avfallsforskriften § 11-8). I vårt innsyn i databasen avfallsdeklarering.no ser vi at dere har levert farlig avfall i 2018 og 2020, men ikke i 2019 og 2021. Dere har dermed ikke oppfylt kravet om årlig innlevering, selv om dere ut fra mengden lagret spillolje produserer langt mer enn 1 kg farlig avfall per år.

Avvik 4

Virksomhetens internkontrollsystem har ikke nødvendige risikovurderinger og rutinebeskrivelser innenfor området ytre miljø.

Avvik fra:

¹ EAL er den europeiske avfallslisten, gjengitt i vedlegg 1 til avfallsforskriften kap. 11.

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 andre ledd nr. 6 og 7.

Kommentarer:

Internkontrollforskriftens § 5 andre ledd nr. 6 krever at virksomheten skal *kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene*. Resultatene av dette arbeidet skal være dokumentert skriftlig.

På inspeksjonstidspunktet kunne ikke Hopen fisk AS legge fram kartlegginger eller vurderinger av risikoer innenfor området ytre miljø. Dere må dokumentere at dere har gått gjennom hvilke muligheter det er for at driften hos dere kan forårsake forurensning eller forøpling. Et par eksempler:

- Dere lagrer noen tusen liter diesel i to tanker. Dere må vurdere om det er risiko for at tankene kan skades slik at det oppstår lekkasje og grunnforurensning.
- Dere må kartlegge hvilke typer farlig avfall som vanligvis oppstår hos dere og vurdere risikoen for at noe av dette blir feil håndtert eller uforsvarlig lagret (jf. avvik 3).

Hvis dere i risikovurderingene finner at det er uakseptabel risiko for hendelser som kan skade ytre miljø, så må dere også utarbeide tiltak for å redusere risikoen.

Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 7 krever at virksomheten *skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhets- lovgivningen*. Disse rutinene må skriftlig dokumentert.

Når det gjelder rutiner av betydning for ytre miljø, legger vi vekt på at virksomheter må ha rutiner som sikrer at dere overholder kravene til håndtering av farlig avfall. I inspeksjonsmøtet fikk vi fremlagt notatet «Declarering av farlig avfall». Det er bra at dere har en rutine som beskriver deklarerer og bestilling av henting. En fullstendig rutine for håndtering av farlig avfall må også ta med hvilke typer farlig avfall det dreier seg om, hvor det skal mellomlagres, at det skal være merket (eller i merket beholder) og at farlig avfall må innleveres minst en gang per år.

Dere må også ha skriftlige rutiner for arbeidet med å sikre at renseutstyret fungerer godt, det vil si rutiner for drift og vedlikehold av trommelsil og fettavskiller.

Avvik 5

Virksomhetens tanklagring av eddik- og maursyre oppfyller ikke krav til oppsamlingsarrangement, miljørisikoanalyse og dokumentasjon.

Avvik fra:

Forskrift om begrensnng av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 18 - Tanklagring av farlige kjemikalier og farlig avfall - §§ 18-4, 18-6, 18-7 og 18-8.

Kommentarer:

Hopen fisk AS har lagertanker for eddiksyre (2 x 15 m³) og maursyre (1 x 30 m³). Tankenes størrelse (> 2 m³) og syrenes klassifisering etter forskrift om klassifisering mv. av stoffer (CLP-forskriften) gjør at denne tanklagringen kommer inn under bestemmelsene i forurensningsforskriftens kapittel 18 om tanklagring av farlige kjemikalier. Et sentralt krav i kapitlet er § 18-6 bokstav c, om barrierer. Tanker som lagrer væsker, skal enten ha dobbel vegg eller oppsamlingsarrangement.

Dere har dokumentert at maursyretanken (type NOFI BTC) har dobbeltvegg. Lagertankene for eddiksyre er av eldre type, og vi fikk på tilsynet opplyst at disse ikke har dobbel vegg eller annen type oppsamlingsarrangement.

Forurensningsforskriften § 18-4 krever at den ansvarlige for tanklagringen får gjennomført en analyse av miljørisikoen forbundet med lagringen. Forskriftens andre ledd spesifiserer en rekke forhold som må inkluderes i miljørisikoanalysen. I inspeksjonsmøtet la dere fram en risiko- og sårbarhetsanalyse utført av produsenten av maursyretanken. Dette er imidlertid en generell risikoanalyse for denne type tank, og dokumentet sier ingenting om hvordan tanken brukes hos dere.

Etter § 18-8 skal den ansvarlige for lagringen til enhver tid kunne dokumentere at kravene i kapitlet er oppfylt. Dere må altså kunne dokumentere miljørisikoanalyse (§ 18-4), forebyggende tiltak (§ 18-6) og beredskap (§ 18-7).

Vi anbefaler dere å se på Miljødirektoratets veileder til forurensningsforskriften kap. 18, *Veiledning til tankforskriften*². Til bestemmelsen om dokumentasjon (§ 18-8) har direktoratet kommentert at *Omfang og format på dokumentasjonen må være tilpasset virksomhetens størrelse og kompleksitet.*

7. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

² <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/forurensning/industri/for-naringsliv/veiledning-til-tankforskriften/>